

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1880.

Kolozsvár, kedd, november 22

Tizedik évfolyam.

A MUSZKÁK ÉS MI.

Általánosan bevett szokás mi nálunk a muszkákat a műveletlen népek közé sorolni, barbar, s több ehez hasonló epitetonnal illetni. Büszkélkedünk vele, hogy a cultura keleten Magyarországgal végződik, s nagyra vagyunk a mi nagy missiókkal, mely szerint a műveltséget terjesztjük Kelet felé, sőt megvédjük a barbárságtól Európa nyugatát. Hogy a muszka nép egész tömegében műveltenebb, mint mi magyarok, kétségtelen, habár másfelől a muszkanak a mi falusi románjainkkal jönne kedve összehasonlítani tenni, nem tudjuk hirtelenében kinek javára billenne a mérleg. Hogy azonban az általános haladás eszközeinek felfedezésében és alkalmazásában a muszkák bármikor odamondhatják Magyarországnak, hogy „hátrább az agarakkal!” azt a párisi kiállítás elég világosan bebizonyítja.

Hogy az általános európai haladás és műveltség legfőképp az ipari előhaladásban sarkallik, felesleges bizonyítani, s hogy Muszkaország ipara hasonlítólatlanul magasabb fokon áll, mint Magyarországé, s például a szövészet terén bármely európai állammal kiállják a versenyt, sőt ép a muszkák voltak, a kik a gépsorónak a francziák és angolok által semmibe vett feltalálóját örömmel fogadták kebelükbe, egész falut teremtettek a számára épített gyárhelyiségekből, s elnevezték róla Girardownak, hogy a muszka aranyműves ipar nevezetes speciálitása, ezek mind ismert dolgok, hogy azonban az ipar fejlesztésére nézve, mennyivel helyesebb úton járnak a muszkák, mint mi, erre nézve a párisi kiállításon látottak és olvasottak nyomán nem lesz felesleges elmondani egyetmást.

A párisi kiállításon huszonnégy muszka iparos iskolának készítményei voltak láthatók. A jelentés szerint ez csak egy részét képezi a muszka ipari tanügynek s ezek az intézetek is nem holmi apró háziipartanműhelyek, hanem a szó szoros értelmében vett városi iparosok képzésére szánt gyakorlati iskolák, milyenhez némileg hasonló széles e Magyarországon a múlt évben állított fel egyetlenegy Budapestben.

Tekintsünk be egy ilyen muszka iparos iskolába. Itt van például, melyet Miklós csásarovics nevével kereszteltek meg Pétervárott, egész tervrajza fekszik az asztalon. Szép épület, melyhez a kormány adta a földet, de egy magán társulat (Lám még ilyenek is vannak

A KELET TÁRCZÁJA.

ROMÁN KÖZMONDÁSOK.

A ki nincs otthon a saját lakodalmán, annak a feleségével más tánczol.

A féltékeny férj rimát csinál a feleségéből.

Eg a falu, a vénasszony ősz haját

gazdag vakaródik, a szegény pehiszi, hogy meg akarja ajándé-

A gazdag a sértő, s ezért a szegény tőle engedelmet kér.

A gazdag kunyhónak szegénység a szomszédja.

Más asztaláról a falat izletesb.

A hol béka van, van ott tó is.

Jó túró kutyabőr tömlőben.

A kilisnek nincs feje addig, a mig meg nem érik.

Nem az a jó, a mi jó, hanem az, a mi nekem tetszik.

a fejer medvék hazájában!) állotta ki az építés és felszerelés költségeinek legnagyobb részét. Ez a költség pedig kerek számban 425 ezer rubelt tett, ez pedig a mi pénzünk szerint 724 ezer forintot tesz.

Ezen összeghez egy jótékony egylet 200 ezer rubellel azaz 325 ezer forinttal, az állam 75 ezer rubellel, Pétervár városa 75 ezer rubellel járult, s a hiányzó 30 ezer rubelt magánosok adták össze. Ennyit költöttek egyetlen iparos iskola kiépítésére és felszerelésére.

Nálunk nagy nehezen 75 ezer forintot szavazott meg az országgyűlés tavalyi évre egész Magyarország ipari oktatására, s a társadalom, mely Oroszországban egy iparos iskolának csupán felépítésére 370 ezer forintot áldozott, nálunk a legnagyobb buzdítás, agitáció után mintegy 700 forinttal járul évenként az erdélyrészi iparfejlesztő egylet céljainak előmozdítására.

De menjünk tovább. A pétervári iskola csak 300 növendék számára van építve.

Evi kiadás 95 ezer rubel, mi 153 ezer forintot tesz. Ebből 3 ezer rubelt a trónörökös, 25 ezeret a kormány, 25 ezeret az állam, a többi a bevételek s a fennebb említett egyesület fedezi. 12 tanítványnak a trónörökös neje ad kosztot, a többiek évenként 250 rubel tan és tartási díjat fizetnek.

A tanítványok 12 éves koruktól fogadtatnak fel, előleges felvételi vizsgát tesznek le és megtanulják mesterségét a műasztaloságnak, mintázásnak, esztergyályosságnak, fémteszésnek, lakatoságnak, érczesztergyályozásnak, bádogosságnak, kovácmesterségnek és gépészeknek.

Igy történik ez nem is Árkádiában, hanem a barbár Muszkaországban!

Hol állunk mi ehez képest!? Ki gondol nálunk arra, hogy az asztalos vagy kovácmesterséget, ha a külföldiekkel, ha csak a keleti piacra a muszkákkal versenyezni akarunk, az egyetemhez hasonló tanintézetben kell taníttatni?

Azt mondanák erre sokan, hogy ez a nagy és gazdag Oroszországnak csak fővárosában történik.

Nó jól van. A következő alkalommal majd elmondjuk mi történik. Az Erdélynél ritkább népességű Fínországnak, Kolozsvárhoz hasonló fővárosában Helingsforban.

Justus.

Ugy volt, hogy a pap elénekelje, de átugorta a gödört.

Tíz liba legyőz egy kutyát.

A süket kapujánál hiában zörgetsz, süketen fog mellelte állani.

Kényszeríti járni a döglött lovak patkója után.

Mesével váltunk el.

Nem engedi sem azt, hogy élj, sem azt, hogy elpusztítsd magad.

A bűnös ül nyugodtan, az ártatlan sir és sohajt.

Sok jó barátot tréfával ellenségtünké teszünk.

Az asztal és nem a baj barátai.

Egy új barátért soh' se hagyj el a régít.

Ha barátod egészen édes, mint a méz, ne akard egészen megenni.

A mig nem jó a tavasz, nyár se lesz.

A régi barát olyan, mint a bor, minél régibb, annál erősebb.

A jó barát az ember töltött erszé-nye és kenyérral telt tarisznyája.

A főrendiház 20-ki ülésében tárgyalta a törvények és rendeletek tárnak kiadásáról szóló tvjavaslatot, s azt változatlanul elfogadta.

Schlauch püspök azt a kérdést intézte a kormányelnökhöz, hogy miután az eddigi magánkiadások hemzsegnének a hibáktól, nem volna-e észszerű azokat hivatalosan kiadni még egyszer.

Tisza miniszterelnök kijelenti, hogy ez felesleges, miután eddig is volt hivatalos kiadás, s a mely hibátlan, s a különbség ezutánra csak az, hogy nem lesz többé magánkiadás, csak hivatalos. Ezzel az ülés véget ért.

Az egyesült ellenzék tegnapi este tartott értekezletén az 1867-iki alapon álló ellenzéknek egy közös klubban egyesülését tárgyalta. Az értekezlet egyhangulag elfogadta a közös klub alakítására vonatkozó előterjesztést és a határozatáról küldöttség által értesít a pártok kivételét, kik éppen ugyanazon időben tartották értekezletüket.

Közigazgatási enquete. A közigazgatási reform ügyében ma kezdetét vevő enquete-ba, a belügyminiszter — a mint értesülünk — 33 tagot hívott meg, kik a következők: Bacsák Pál Pozsonymegye alispánja, báró Bánffy Dezső Szolnok-Dobokamegye főispánja, báró Bánhidy Béla országgyűlési képviselő, Baross Gábor országgyűlési képviselő, Beöthy Andor Biharmegye alispánja, gr. Csáky Albin Szepesmegye főispánja, Dárday Sándor országgyűlési képviselő, Döry Dénes országgyűlési képviselő, Földváry Mihály Pestmegye alispánja, Frank József Baranyamegye főjegyzője, Gyarmathy Miklós Kolozsmegye alispánja, Hertelendy József Torontálmegye főispánja, Horváth Lajos országgyűlési képviselő, Horváth László Háromszékmege főjegyzője, Komjáthy Béla országgyűlési képviselő, Kubicza Pál Trencsénmegye főispánja, Lévay József Borsodmegye főjegyzője, Lónyay János Marmarosmegye főispánja, br. Majthényi László Hont- és Nyitra megyék főispánja, gróf Péchy Manó országgyűlési képviselő, Pótsa József Háromszékmege főispánja, Pulay Kornél országgyűlési képviselő, Sándor Béla Bács-Bodrogmegye alispánja, báró Sennyey Pál országgyűlési képviselő, Siposs Orbán Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegye alispánja, Stammer Sándor Csongrádmegye alispánja, Széll Ignác, Vas megye alispánja, Szögyény-Marich László Székeshérvármegye főispánja, Tabajdy Károly Arad- és Krasó megye főispánja, Tibád Antal országgyűlési képviselő, Vargits Imre országgyűlési képviselő, Véghegyi Dezső Veszprémmegye főjegyzője, végre Vizsolyi Gusztáv országgyűlési képviselő. A nevezetteknek kívül még a belügyminiszterium tisztviselői közül is részt fognak venni a tanácskozásokban, nevezetesen Prónay államtitkár és Ribáry miniszteri tanácsos.

A jó barát jóra int s nem dicséri bolondságaidat.

Ezen barát között egy legyen ellenséged, azzá teszi mindeniket.

A gőg a bukás trombitája.

A bokornak, bármily kicsiny legyen, meg van a maga árnyéka.

A mi sötétben kiczikázik, annak nap-pal látszodnia kell.

Kinek rózsza kell, a tövist nem gyűlölheti.

Minden ember saját pogácsája alá huzza a szemet.

Nem az tud sokat, a ki sokat élt, hanem a ki sokat járt.

Ugy élnek, mint a kutya a disznóval.

Nincs nehezebb az üres tarisznyánál.

A hallgatás olyan, mint a méz.

Egy üszöknél nem főzöd meg a puliczkádat, sem bárány czombotat meg nem süttöd.

Ugy hallgat, mint a dió a tarisznyában.

KÜLFÖLD.

Az ir politikára nézve az angol kabinetben csakugyan megegyezés létesült vagy jobban mondva a radikális irány túlsulya kerekedett a mérsékelt wigh-elemek fölött. Bright és Chamberlain irak magokhoz hódították Gladstonet, ki immár belenyugodott, hogy egyelőre mi se történjék amaz állapotok orvoslására, melyeket a lordmayori banketten maga nyilvánított a rendezett társadalommal össze nem egyeztethe-tőknek. Az ir dolgok mellett az afghán és dél-afrikai ügyek is napról-napra végzetesebb alakot öltenek. A fokföldön újult erővel dühög a háború; a lázadás terjed s a gyarmat kormány csak a legnagyobb erőfeszítéssel képes a mozgalmat sakkban tartani. Afghanistanban a viszonyok szintén nem a békés kibontakozás irányában haladnak.

Ejub khán Heratban új hadakat gyűjt s kétségkívül előbb-utóbb megint megtámadja az angolokat és védenceiket, a kabuli khánt. Ejub magatartása távirják a Timesnak Quettából — állandó fenyegetés mi reánk és az emirre. Hogy most Ghuzni környéke törzseivel is összeesküvést forral, az nem szenved többé kétséget. A Standard szintén azon hírt veszi Kandaharból, hogy Ejub nem mondott le abbéli tervéről, hogy újra megtámadja az angolokat s e célból nagy ujjongozást tartatott a különböző törzsek közt. Mind-ezek a dolgok, melyek többé-kevésbé egyenesen a Gladstone-politika mulasztásaira vezethetők vissza, lassankint egyre jobban megingatják a kabinet állását.

Dervis pasa csakugyan komoly intézkedéseket tett Dulcigno átadására. Ezt a Pol. Korr. kattarói levelezője is megerősíti s hozzá teszi, hogy a pasa már teljesen ostromzár alá vette a várost. E rendszabály célja meggátolni a városban levő s Albánia különböző részeiből folyton érkező haderők egyesülését s így kényszeríteni a dulcignóiakat, hogy nyugodjanak bele a szultán elhatározásába s ne ellenozzék a város békés átengedését. Dervis pasa a sakkhuzása nagy elkeseredést keltett ugyan az albanok közt, de az a hír, mintha törökök és albanok közt már tényleg összeütközések fordultak volna elő, mindaddig alaptalannak bizonyult. Legfőbb minden verontás nélküli csatapatékról vagy verkedésekről lehet szó, melyek a kérdés megoldására semmi befolyást sem gyakorolhatnak.

Az orosz fővárosból tegnapielőtt igen sajtószert hírek érkeztek Párisba. A császár életeleni ujjabb nagy merényletről, mások a császár haláláról beszéltek. A pétervári kormány mind e híreket tegnapielőtt alaptalanoknak nyilvánította s a hivatalos távirat hozzátesszi, hogy Pétervárott teljes rend és nyugalom uralkodik.

A ki hallgat, sokat igazít; — békében megy, az is tesz. Hallgat és csinál.

Gyakran még a hallgatásnak is van felelete.

A tallérnak két képe van.

Jobb későn, mint sohasem.

A kivel összeszoktál jőni, hasonló vagy hozzá.

Az időt, ha felhasználod, elkerülöd a szükséget és a bajt.

A ki megeszi az apai örökséget, az saját gyermekének rontja el fogait.

Fakapához jutott.

Vásár-bomláskor érkezett.

Sok ember olyan, mint a méh, mézet, fulánkot és mérget bir egy időben.

A feltűnő társaságban feltűnő leszesz.

A mi halad, el nem marad.

Nem tudja milyen a cukor, ki a keserűt nem izlelte.

Kenyérral járok utánna s ő bunkós bottal üt.

Hirdetési díjak.

Egy négyszög czentiméternyi tér ára 2 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetésekért főlvesszünk:

Bécsben: Oppelich Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhan, der Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfisch-gasse 10) Rnd. Mosse Publicistische Bureau. Budapestben: Haasenste. és Vogler hirdetés köv. irodája. Goldberger A. hirdetések felvételi irodája Budapestben Szerviztér 3. sz.

Styillitai csikhek

gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése november 20.

Elnök: Péchy Tamás.

Jegyzők: Beöthy Algernon, Antal Gyula, Molnár Aladár.

A kormány részéről jelen vannak: Tisza K., Szapáry Gyula, Pauler Tivadar, Ordódy Pál. A napirend: az 1881-ik évi államköltségvetés részletes tárgyalása.

A királyi udvartartás költségeinél felszólal Csanády Sándor, s kijelenti, hogy ő meg van győződve, hogy ha ő felsége a király tudná az ország szomorú helyzetét s tudná, hogy számos család koldul, mert adók által teljesen koldusbotra jutott, bizonyára elégedné udvartartási költségeinek egy részét. Ennek megfelelőleg a következő határozati javaslatot teszi elő:

A ministerium utasíttatik, hogy előadván az ország szomorú pénzügyi helyzetét és a nép szegénységét, kérje meg király ő felségét, hogy a királyi udvartartás költségeiből 1 millió forintot elengedni méltóztassék.

Szalay Imre csatlakozik Csanády határozati javaslatához s felemlíti, hogy a magasabb összeg a 73-iki világiállításra való utalással kéretett, mely indok most elesett. De nemzetgazdasági szempontból is pártolja Csanády javaslatát, annyival is inkább, mert ezen összeg Bécsben költetik el s abból Magyarországnak haszna nincs, utal arra, hogy a francia és amerikai köztársasági elnökök mennyivel csekélyebb dotációt kapnak. Reflektál ezután a ministerelnök tegnapielőtti beszédére, melyben azt mondá, hogy a szélsőbalon republikánusok is vannak. Ezzel szemben megjegyzi, hogy Jókai és Csernátony 49-ben szintén köztársaságiaknak nyilvánították magukat. Különben szóló a köztársaságot ép ugy nem tudja képzelni köztársasági erények nélkül, mint Tisza Kálmánt elvtagadás nélkül. Elfogadhatni kéri Csanády határozati javaslatát.

Tisza Kálmán miniszterelnök: Egyáltalában nem szándékozom az előttem elmondottakra reflektálni, Ki-ki tudja, hogy mit teyen. Ha valaki tulmegy azon a határon, a meddig bármely alkotmányos és törvényeken alapuló országban mennie szabad, a kormány is fogja tudni kötelességét, hogy vele mit teyen. (Tetszés.) Különben figyelmeztetem arra is a t. házat, hogy ha jól emlékszem, egy 1878-ban hozott törvény alapján áll a legfelsőbb háztartás költsége, tehát azt egy budgethatározattal még csak alkotmányos szempontból sem lehetne megváltoztatni. Kérem azért a t. házat, hogy az összeget megszavazni méltóztassék. (Helyeslés a jobboldalon.)

Irányi Dániel: az a hivatkozás, hogy a képviselőház 1878-ban 10 évre megállapította a költséget, nem dönti meg a határozati javas-

A bíró nélküli fenyegetés, haszontalan.

Beleegyedek, mint a petrezselem az ételekbe.

Inkább egy és jó, mint ezer és rossz esztendő.

Két év óta mene el, s hozott haza két garast.

Evre vén, de észre éretlen.

Egy perez elhozza az esztendő k mulasztásait.

Addig sok víz fog elfolyani.

Nem állhatja a vizet még csizmaszárában sem.

A lassu víz sok iszapot csinál, a sebes még a köveket is megtisztítja.

Ha az embernek vizet nem adsz, ne adj eledelt sem.

Elvette malmáról a vizet. Fő viz nélkül.

Nincsen a mi után vizet igyék.

(Folyt. köv.)

latot, mert abban az van kimondva, hogy „kéressék meg ő „Felsége“ az egy millió elengedésére“, s így szóló is csatlakozik a Csanády javaslatához. Hivatkozik gazdagabb államokra, a hol az udvartartási költség kevesebb, mint nálunk.

A ház Csanády határozati javaslatának mellőzésével elfogadta az előirányzott 4.650,000 forintot.

Horvát-Szlavonországek beligazgatási költségcinél.

Irányi Dániel utlva a magyar kormány ellen a horvátok részéről hangoztatott vádakra s tekintetbe véve a horvátok panaszait, azon sajnós ellenséges indulatot, mely ott közöttik mi ellentünk elterjedt, tekintetbe véve ennek már is nyilatkozó és a jövőben még talán sajnosabban nyilatkozható következményeit, azt indítványozza, küldjön ki a képviselőház egy bizottságot, a mely meghallgatva egyrészt a horvát szlavon képviselők panaszait, másrészt az érdekelt minisztereket, jelentést tegyen a háznak arról, vajjon megértették-e a közös miniszterek az 1863. XXX. t. cz.-et, mely Magyarországot és Horvát-Szlavon-Dalmáciazág közt egyezményt képez?

Szapáry Gyula gr. igazságügyiminister nem fogadhatja el Irányi határozati javaslatát, mely ha elfogadtatnék, még nagyobb nehézségeket és vizálykodásokat idézne elő. Azt hiszi, van elég más módjuk az illető képviselőknak, hogy sérelmeiket és panaszaitkat előterjeszszék, akként, a mint azt a törvény s a házszabályok megszabják s épen ezért nem volna helyén általánosságban előadott panaszok folytán rögtön egy oly jelentőségteljes lépést tenni, minőt Irányi határozati javaslatja foglal magában.

Almássy Sándor pártolja Irányi határozati javaslatát.

Baross Gábor nem tartja elfogadhatónak Irányi javaslatát, mert azt hiszi, hogy nem alaposak a panaszok, melyek a horvátok részéről felhozhatnak és szóló, valamint indokolatlannak, ugy nagyon sajnósanak tartja azon ellenszenvet, mely Horvátországban a magyar nyelv ellen mutatkozik.

Thaly Kálmán nem bocsátkozik a részletekbe, mint Baross, pedig meg van győződve, hogy az általa felhozott panaszok, sajnos tények, mind valók, de azért pártolja a javaslatot, mert az a ministeri felelősség elvein nyugszik.

Horváth Gyula nem hallott konkrét panaszokat és ezért nem tartja indokoltnak a parlamenti vizsgálat elrendelését.

Bánhidy Béla b. szintén nem fogadhatja el Irányi határozati javaslatát, főleg azért, mert azt hiszi, hogy ily kérdésekben az inicitatívának mindenesetre a horvát képviselők részéről kell jönnie, a kik iránti loyaltás is megkívánja, hogy a ház nekik engedje megválasztaniok azon eszközöket, melyekkel sérelmeik orvoslását elérni hiszik. (Helyeslés a balon.)

Vidliczkai József Horvátország sérelmei tárgyában szóal fel, ezek elintézésére nem tartja alkalmasnak sem a kérvényezési, sem az interpellációs utat s csatlakozik Irányi határozati javaslatához.

Strauszimír Károly kijelenti, hogy ámbár tegnapi előadta a horvátok sérelmeit, nem volt szándoka ilyen hosszu vitát provokálni. O elmondta ugyan a horvátok sérelmeit, de azt hiszi (itt horvátul mond pár szót), hogy e részben a horvát és magyar országgyűlés egyforma jogosultsággal birnak, s hogy e panaszok orvoslására a horvátok a nélkül is meg fogják találni a formát, hogy a magyar országgyűlés szupremáciajja érvényesüljön általa. Ezután egész köszönettel Dániel ur iránt, (Élénk derűlttség), ki a horvátok igaz barátja, kijelenti, hogy indítványát nem fogadja el. Főntartja különben jogát, hogy horvátul szólhasson, s mert magyarul nem jól tud, azért szóilási jogának gyakorlásához ragaszkodik. (Általános helyeslés.)

Szilágyi Dező. A képviselő ur ez utóbbi mondaná nem okadatolt, mert horvátul szólása jogát senki kétségbe nem vonta, s az iránt, hogy bár töredezetten is magyarul beszélt, mindenki teljes méltánylattal viseltetik. A mi a dolog érd-mét illeti, tiltakozik az ellen, mintha a magyar kormánynak Horvátországban elköve-tett tettei felett nem az országgyűlés gyakorolná az ellenőrzési jogot. Maga Szrazimír is bizonyosan így értette, mert különben nem mondta volna, hogy panaszokkal ide fognak fordulni. Irányi indítványa korai, mert ha egyoldalú panaszok alapján mindjárt parlamenti bizottságok kiküldése sürgettetik, ezzel csak a nyugtalanság bátorítottatik. Nem fogadja el Irányi indítványát.

Irányi kijelenti, hogy indítványát viszszavonja.

Tiszta Kálmán kijelenti, hogy nézete szerint egy képviselő beszéde alapján alig lehet parlamenti bizottságot kiküldíteni. Különbén pedig különösnak találja, hogy azok, kik nem rég a kormányt azzal vádolták, hogy Horvátország kedvéért a magyar érdekeket sérítik, most egyszerre a horvátok pártjára kelnek. (Élénk tetszés.)

Ez összeg nem kifogásoltatván, az megszavaztatik.

Megszavaztatik Fiume kormányzati szükségleteire 29,880 ft, az állami számvénvőszékre 130,000 ft.

A miniserelnökségre 308,600 forint irányoztatik elő.

Irányi Dániel a személyi járandóságok cziménél kívánja, hogy a miniserelnök személyes pótléka 12,000 frtól 4000 frtra szállíttassék le. Tavaly ez indítvány ellen az hozatott fel, hogy a minisztereknek nálunk nincs nyugdíjuk; de ez szerinte nem ok ily nagy személyes pótlék adására.

Tiszta Kálmán megjegyzi, hogy e működési pótlékot soha nem okadatolta a nyugdíj hiányával, mert bizony abból a személyes pótlékból senki magának nyugdíjalapot takarítani nem fog. (Élénk helyeslés és derűltség.) Egyebekre nézve a határozatot a ház bölcseségére bizza. (Helyeslés jobbról.)

A ház változatlanul elfogadja a miniserelnökség költségvetését.

A felség személye körüli ministeriumra 43 ezer 443 ft, a horvát-szlavon ministeriumra 29 ezer 040 ft változatlanul megszavaztatik.

Következik a belügyministerium költségvetése.

Rakovszky István előadó rövid felszólalása után a ház a belügyministerium rendes szükségletét rovatunkint összesen 7.111,764 ft-ban megszavazza és pedig minden vita nélkül.

E budget rendes feledzetének első hat pontja változatlanul elfogadtatik.

Következik a kérvények tárgyalása.

Ezzel az ülés fél kettőkor véget ért.

A nihillisták készülődése.

A „Laterno“ tegnapielőtti számában egy tudósítást hoz, mely így hangzik :

Szentpétervár, nov. 5[17.

A nihillisták elhatározták, hogy rövid időn sokkal több erélyességet és még nagyobb tevékenységet fognak kifejteni, mint a mult években. A legközelebbi jövőben a legnagyobb erőfeszítést kísérlők meg. A tér elő van készítve, mind azt, a mi idáig történt, tulhaladja a jövőben történendő.

A czár a müvelt osztályok előtt elvesztette azon tekintélyét s azon tiszteltetést, melynek első neje idejében örvendett.

Második nőstülése és az október 15-[29-iki ügyek a magas körökben nagy elégedetlenséget idéztek elő. A szegény osztályok szentegítőrésnek tartják, hogy oly hamar feledte első nejét.

A nihillisták a legnagyobb ügyességgel zsákmányolják ki ez érzelmeket. Alig négy napja, hogy egy ilyen szellemben írott röpirat jelent meg. Több ezer példányban nyomták, hogy mindenkit felvilágosítsanak.

Magok a magas állásu hivatalnokok is, — kik állásuknál fogva mindennap a czár körében vannak, — nagyon elégedetlenek; nagyrésztük titkos érintkezésben van a nihillistákkal.

Egyáltalán nem lenne csodálatos, ha rövid időn ezen oldalról történnék valami merénylet.

A kis birtokosok, — kiket a roszt időjárás tönkre tett s kik a keleti ügyekkel nincsenek megelégedve, — mindenre képesek.

Az első népen mindinkább erőt vesz a harag; ezek a miatt panaszkoznak, hogy az állam filléreit az új czárnő fénytlzésére fordítják a helyett, hogy a nemzeti adósságokat fizetnék. A roszt idő s az élelmiszerek drágasága csak növelik ez izgatottságot.

A legrajongóbb nihillisták semmitől sem riadnak vissza és fáradtság és akadály nélkül akarják folytatni művöket, még a czár halála után is.

Akaratuk talán kissé gyors, de ők jó szemekkel előre látják az orosz köztársaság lehetőségét.

A nihillisták legutóbb segélyt és pénzt kaptak Londonból.

Ez idő szerint Anglia az egyetlen ország, hol a nihillisták védelmet találnak minden ellen s pártfogást és rokonszenvet lelnek.

Erősitik, hogy Irlandból — az események daczára, — tényleges segélyt kaphatni.

A nihillisták kizsákmányolnak minden elégedetlenséget; s kezeikben nem kicsiny szerepe van a dynaminak. Maga a czár ellen is alkalmazták. Nem hagyják megakot visszariztatni sem akadály által, még azon ártatlanok szenvedései által is, kik miattok bünhődnek.

Az eszélyos és mérsékelt emberek összeköttetésben állanak a nihillistákkal, ja kik értők működnek.

Sok nihillista külföldről jöven az országba, bejárja a vidéket, de ritkább az indusztria és közlekedés nagy központjai vonják őt, s elhanyagolja a falvakat. A propaganda legtevékenyebb nyugaton.

Hihetetlen, hogy minő eszközöket alkalmaznak a nihillisták ellen; kivált az utolsó hónapokban oly rendszabályokat alkalmaztak, melyek hallatlanok. Tiszta gyanura a legártatlanabb emberek fogattak el, s a dolgok annyira feszültek, hogy őt vagy hat hét mulva új merényletről fogunk hallani.

A 4[16-iki éjjen több nevezetes elfogatás történt, mind a magasabb körükből. Ezek azon törték fejüket, hogy lemondásra kényszerítsék a czárt. Mivel azonban sok nagy befolyásu egyén

vett benne részt, titokban tartják az ügyet. Féltek őket tömlőczre vetni, nehogy háborgásokat sztljön a népnél, azért lakásaikon tartják őket vigyázat alatt.

BELFÖLD.

(Sensatiós hírek.)

Brassó, 1880. nov. 19-én.

Tekintetes Szerkesztő ur!

A „Magyar Polgár“ folyó év nov. 18 diki számában „Brassói hírek“ alatt ez olvasható : „Brassói levelezőnk arról értesíti lapunkat, hogy a hólyagos himlő még folytonosan és fokozott mérvben szedi áldozatait. A hatóság minden iskolát bezárattot, a betivásárokat és mindenemű mulatságokat betiltot. Majd mindennap 20—25 temetés történik. Nem elég, hogy e vésszes járvány oly pusztításokat visz véghez, hanem a mint a rendőrség értesítette a lakosságot, a városban egy valóbánda ütött tanyát. E miatt a kapukat már 7 órakor mind bezárják. A napokban egy Popovics nevű gazdag tőzsér levelet kapott, hogy a lópiacea kapn mellett letett dobozba 24 óra alatt 6000 forintot mulhatatlanul helyezzen el, különben főbe fog lövetni. Popovics a levelet a rendőrségnek átadván, ez kiszállott az irt helyre, s a dobozt ott csakugyan megtalálták, arra azonban hiába vártak, hogy valaki utánna menjen. Popovics a bajt kikerülendő, azonnal Bukarestbe utazott.

A város nagy izgatottságban van. A rendőrség még eddig nem tudott a rablók nyomába jönni.“ — Nem tudjuk sajnáljuk-e szegény levelező urat, vagy csodálkozzunk rajta? E ritka híreért, melylyel kedveskedett a „Magyar Polgárnak“ — bizonynyai nagy díjt érdemel — kívánjuk, hogy máskor is csak iyy valótlán hírekkel lépje meg becses lapját. Sajnos dolog, ha a tisztelt szerkesztőség csak olyan levelezőre akadát Brassóban, ki nem ismeri Brassót és viszonyait — hozzá még kacskákat is gyárt. Jobban tenné a „Magyar Polgár“ levelezője, ha más egyébbel töltené idejét, mintsem valótlán hírekkel rontja hitelét lapjának. Igaz, hogy a himlő járvány még uralkodik, de világért sem oly mértékben, mint azt levelező ur írja — egyetlen egy nap sem fordult elő, hogy bár nyolcz temetés lett volna, nem hogy 20—25 lenne. Az iskolák és mulatságok meg lettek szüntetve, de a betivásárok még nem, azok most is oly néposok mint eddig voltak. Mit gondol levelező ur, ha megszüntetnék a betivásárokat, vajjon mi lenne Brassóban? Lehet, hogy az ön hir-gyártó kedve is alább hagyna.

A városban tanyát ütött rablóbandáról semmit sem tudunk, és hogy minő kapuk záratnak be már 7 órakor, azt sem tudják, lehet, hogy a levelező ur kapui lesznek azok? A Popovicsnak irt levről már hallottunk valamit, ez is csak olyan eset, hogy még a helyi lapok sem tartották érdemesnek megemlékezni felőle, pedig ugy viselkednek, mintha tulajdonképen ők képviselnék az ország munkásainak többségét, azon nem igen lehet csodálkozni. Ők, a kik nihillista elveket vallanak a politikában és a közgazdaság terén, a kik csak a forradalmi szocializmust ismerik el egyetlen célirányos eszköznek, büntül róják fel az általános munkaskongresszusnak azt, hogy a szocialis kérdések megoldását a parlamenti köztarsaság keretén belüli és az általános szavazatjog alapján akarja megkísérlni.

A mi a város izgatottságát illeti, azt csak ön gondolja levelező ur, ön lehet izgatott a rablóktoi féltében, de a város igen éber rendőrség és annyi sok fegyvert-viselő katonák között nem fél a rablótól. Jobb ha ön is levelező ur nem lesz többé izgatottságban és máskor való hírekkel kedveskedik.

r. l.

Medgyes, 1880. november 20.

Tekintetes Szerkesztő ur.

Levelezői tisztelnél fogva fel kellene soroljam a városunkban történő nevezetesebb momentumokat, társas életük mozgalmát, csak az a sajnos, hogy városunkban semmi sem történik, társas életünk egészen kibaltnak látszik.

Történt közelebbről mégis valami, mit említés nélkül nem hagyhatok, mi az egész várost lázas izgatottságba hozta, s ez a kolozsvári sajnos esemény.

Bár Kolozsvártól távol vagyunk, a gáz-tettnék, az ebből folyó lázas izgatottságnak nem voltunk szemtanui s a részleteket sem ismerjük a maguk valóságukban, mégis általános megdöbbenést okozott azon merészség, melylyol egy bekés polgár, a sajátok képviselője fényes napal, saját szállásán megtámadva lett. Sajnos, hogy már olyanokban sem bizhatunk többé, kik hivatta lennének a csend és rend felett őrködni.

Ezen esemény egészen felzavarta kis városunkat megszokott egyhangúságából; mindenki sietet a részleteket megismerni, s midőn megtudták, a mit megtudhattak, megbotránkoztott minden jó érzésű ember.

Csakhogy — fájdalom — itt senki sem hiszi, hogy az illető hős tiszteknek komolyabb bajuk legyen e miatt. Számos esetet tudnak ehhez hasonlót felsorolni, hol az illetők nemcsak nem lettek megbüntetve, hanem még megjutalmaztattak. Azt mondják az ide való lakók, hogy ezen dolog el fog tusoltatni, az illető tisztok át-helyeztetnek majd egy más városba, más eze-

redhez, s szemszurásból kapnak egy pár heti szoba fogását, ez lesz minden. *)

Második nevezetesség városukból a rendkívüli nagy heti vásárok. Nagyon régi idő óta ekkora gyűléseket nem láttak, minők most vannak heti vásárokon. Nemcsak a piac, hanem a város minden nagyobb utcája tömve van valamit eladni behozott falusiakkal. Sokszor alig lehet a rendet annyira fentartani, hogy a közlekedős teljesen fen ne akadjon. Annyi gabona begyűlt minden csütörtökön, hogy nem is tudják eladni.

Hogy ezen nyakra főre való eladásnak a nagy gabona termés, vagy az adófizetés sürgetése az oka, nehezen lehet eldönteni.

r. l.

A franczia munkások.

A franczia általános munkaskongresszus most tartja Havreban ülseit a kereskedelmi testület pompás kaszinóhelyiségeiben, melyekért naponkint 100 franknyi bérösszeget fizet. Az ülésterem fel van díszítve mindazon város czimáival, melyek a kongresszuson képviselve vannak, Metz és Straszburg czimereit fekete fátjol borítja. A szónoki emelvény mögött áll a köztársaság szobra, a franczia, svájci és északamerikai lőbogókkal díszítve, A megnyitás alkalmával az angol munkásszövetkezeti központi egyesületének felirátát olvasták fel. Ez volt az első eset, hogy angol munkások üdvözölték a franczia munkásokat. A kongresszus nagymérvű pártolásban részesült a republikánus képviselők, a republikánus sajtó és a republikánus községtanácsosok részéről, kik gyűjtéseket eszközöltek a kongresszusképviselek számára, nemkülönben a vasutak részéről, melyek fele árban szolgáltaták ki a menetjegyeket.

A kongresszus létesítő feladatul tűzték ki maguknak, hogy csak igazi munkásokat, illetve ezek képviselőit boesátják a kongresszusra és hogy kizárják a prolétáriatus foglalkozás nélküli, forradalmi izgaot s miután ezen elvot csakugyan szigoruan keresztülvitték, a kongresszuson csakis az iparizó munkás-bizottságoknak, valamint a nagyobb munkasegyleteknek képviselői vesznek részt. Az ugynevezett kollektivisták és kommunisták, kik sem műhelyben, sem gyárban nem dolgoznak, hanem inkább a népgyűléseken szoktak szerepelni, szintén elküldték képviselőiket Havrebe, de ezeket a kongresszuson befogadni nem akarták, miért is egy koreszában tűzték fel tanyájukat és külön nemzeti kongresszusnak létesítettek. Havreben tehát voltaképen két kongresszus üléséz.

Az egyik a most említett „nemzeti kongresszus“, a másik pedig az igazi, vagy a mint őket a forradalmárok nevezik, az „opportunisták“ kongresszusa, melyet az ellenpárt azzal gyanusít, hogy Gambettának, a belügyminiszternek, sőt a rendőrségnek zsoldjában áll. Hogy az ugynevezett „nemzeti kongresszus“ tagjai ugy viselkednek, mintha tulajdonképen ők képviselnék az ország munkásainak többségét, azon nem igen lehet csodálkozni. Ők, a kik nihillista elveket vallanak a politikában és a közgazdaság terén, a kik csak a forradalmi szocializmust ismerik el egyetlen célirányos eszköznek, büntül róják fel az általános munkaskongresszusnak azt, hogy a szocialis kérdések megoldását a parlamenti köztarsaság keretén belüli és az általános szavazatjog alapján akarja megkísérlni.

Általános iparviszonyaink.

A budapesti kereskedelmi és iparkamara most közzé tett jelentése az 1879. évről az iparügyi általános helyzetet így jellemzi :

A politikai viszonyok és az 1873-dik évi közgazdasági válság utóhatásai, melyek az iparos élet erősebb luktetését több éven át feltartóztatták, jörészen megszűntek vagy elhárítottak ugyan, egészségesebb és nyugodtabb állapotoknak engedve át a tért, a pénzpiacz általános helyzete meg épen jelentékenyen és korábban alig ismert mértékben javult; de az örvendetes fordulat csak igen kis részben vált az iparos munkásság javára, mivel iparunk munkaképességének emelése tekintetéből, sajnos! alig, vagy épen nem lehet haladást konstátálnunk, másfelől pedig magának az országnak fogyasztó képessége a mezőgazdasági termelésnek, mint erre befolyó legfőbb tényezőnek, alakulása következtében, ha talán nem csökkent is, semmiesetre sem javult oly mértékben, hogy műhelyeinket és gyárainkat a kívánatos mértékben, foglalkodtathatta volna. A külpolitikai viszonyok bekés alakulása ujra megnyitotta ugyan a terjeszkedésnek elzárva volt utait; ámde a berlini kongresszus alkotásai hazánknek déli és keleti határain egyelőre még épen nem mutatkoztak olyan természetfieknek, hogy a megingatott bizodalmat ujra fölkelthették és a kereskedővilágot a megszokadt összeköttetések visszaállítására ösztönözhetnék volna, annyival kevésbé, mivel a szomszéd fejedelemségek részéről, kivált a gazdasági természetű összeköttetések terén, oly

*) A király szava mindenkit biztosít a felől, hogy a folyamatba tén, szigorú vizsgálat alapján az „igazság és törvény“ szerint elégteltet kapunk. Szerk.

ellenségeskedést kell tapasztalnunk, mely, ha a közös külügyi kormány erélyesebb és célirányosabb eljárása természetesen érdekeinknek hatatós védelme és érvényesítését utján valahára meg nem szünteteti, könnyen vonhatja maga után a földrajzi fekvésnél fogva legtermészetesebb piacunk teljes elzáródását készítményeink elől.

A Németország által következetesen folytatott nemzeti vám- és vasuti politika közvetlenül inkább csak nyers terményeink kivételét sújtja ugyan, de közvetve egész ipari munkásságunkra is káros hatással van, a mennyiben az osztrák ipar tömeges termelésének egyik legfőbb lefolyási irányát elzárván, vagy rá nézve a korábban már meghódított külföldi piacok felkeresését legalább lényegesen megnehezítvén, ipari tekintetben előbbre haladott Lajthán túli szomszédainkat arra kényszeríti, hogy az elvesztett piacokért Magyarországbán keresessen kárpótlást, olyan versenyt támasztva a különben is gyöngyöb és kevésbbé kedvező viszonyok közt termelő belföldi ipar ellen, mely ennek megerősödését lényegesen megnehezíti, a győzelmet pedig még a belföldi piacon is csaknem lehetetlené teszi.

A jelzett viszonyok közt természetosnek és könnyen érthetőnek látszik, hogy az ébredezni kezdő vállalkozási szellem hazánkban épen az iparos alkotás terén keresi legutolsó sorban munkássága terét. A korábbi teljes pangás idejében némileg felszaporodott belföldi tőkék, valamint a külföldi pénz, mely a magyar piacot kiváló mértékben kezdi felkeresni, eddig még épen nem szolgáltak a productiv munka termékenyítésére. A nagy pénzpiaczon a kamatláb folytonosan leszáll, de a kisiparosra nézve a hitel sem ocsóbb, sem könnyebben hozzáférhető nem lett, és noha már mindenki valjja, hogy nagyobb gyári vállalatokat teremteni hazánkban nemcsak szükséges, hanem a létező viszonyok rationális felhasználásával lehető is, a nagyipar mindeddig egyetlen lépést sem tett sok tekintetben bezagos munkakörének kibővítésére és oly iparágak foganaiba vételére, melyek a kezdet első nehézségeinek szerencsés leküzdése után kétségkívül szép virulásnak indulhatnak és fontos szerepet játszhatnak közgazdaságunk szervezetében.

Mig az 1879-ik év a mondottak szerint az ipar terén a rég óhajtott anyagi javulást általánosságban szólva épen nem hozta meg, ugyan-ez év annál gazdagabb volt más természetű mozzanatokban, melyek jogosultnak tünetik fel a reményt, hogy a tartós pangás már a legközelebbi jövőben meg fog szűlni és az iparosmunka be kezdi majd tölni közgazdasági életünkben azon szerepet, melytől elesnie, a nemzeti anyagi jólétnek komoly veszélyeztetése nélkül, immár többé nem szabad.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

Szombaton a népszínlázban egy új darab került színre, a „Toborzás.“ Van benne néhány hatásos jelenet, de aztán ennyi is az egész, a mi dícséretet róla elmondhatunk. Rátka y nem igen látott még sokszor színpadot, ez meglátszott darabján mindvégig. Drámai cselekvényről szó sem lehet. Dialogizált mesélések töltik be a nagyobb részt, azok is lazán folgnak össze és a sok felesleges unalmasságot szül. Szólásmódjaiban népiességre törekszik, de a népieséget mesterkélttség pótolja, s a legtöbb helyen oly kifejezéseket ad szereplői szájába, milyeket csak a tipikus czifra beszédű tudós férfiakól lesnek el az élelzapszerkesztők. A népből egyes eredeti alakot sikerült megfigyelnie, minők a népamító bíró, annak félszeg fia, de magát a népéletet, a népszokásokat nem ismeri. Mert p. o. sehol se fogja azt látni, hogy a házasságkötést olyan tövényszerűen vigyék véghez, a tanácsot meghívják, a bíróval jegyzőkönyvet vétessenek fel s a móríng iránt szigorú kontraktusban egyezzenek meg. A falusi bíróság sem oly fontos hivatal, hogy annak elvesztése miatt olyan józan férfiu, mint Fonó, kétségbe essék. A toborzás jelenete tetszett ugyan a Rátkay által adott alakban is, de tévedt a szerző s tévedt a tapsoló közönség is, ha azt hiszi, hogy az toborzás volt. A toborzások nem tíres beszélgetsekből, lány-üelgetésekéből s végül egy tánc állanak, hanem sokkal elevenebb jelenetek folynak le: szől a muzsika, járja a verbum, nem a bíró kapacitálja a legényeket, hanem maga a verbunkos. Kár bizony, — mondja „Hon“ — hogy szerző az a hálás tárgyat jobban fel nem használta, különösen, mikor darabját épen erről nevezte el. Így darabjának épen ugy lehetne a czíme „szabaságháboru“, „az el-esett honvéd“, a „késő bánat“ vagy akámi, mint a „Toborzás.“ A darab a forradalomban játszik. Nagy nehezen indul meg, expositója ugy szólván nincs is és már jó messzire haladunk, mikor még mindig nem tudjuk, hogy miért vannak azok a mozgó alakok a színpadon?

Uzeneművek. Tábornszky és Parsch zeneműkereskedésében megjelent, 4ík magyar ábránd legkedveltebb dalok felett. 1. Ne menj el. . 2 Hármat rikkantott már a rigó. 3 Tizenkettő, tizenhárom, tizennégy. 4 Bölcsész csárdás, zongorára szerző Ábrányi Korné. Ára 1 ft 50 kr.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1880. nov. 22.

— **Kinevezések.** Igazságügyi magyar miniszterem előterjesztésére, törvényszéki bíróvá a brassói törvényszékhez: Kovács Károly marosvásárhelyi ítélő-táblai fogalmazót; albiróvá a szamosújvári járásbíróhaghoz: Veress Jenő ottani aljegyzőt; a mócsi járásbíróshaghoz: Becsek Lajos kolozsvári törvényszéki aljegyzőt nevezem ki. Kelt Gödöllőn, 1880. évi november 16-án.

Ferencz József, s. k.

Dr. Paulev Tivadar, s. k.

Helyi hírek.

— **Kéler Ilona** k. a. élete egy hét óta legeg élet és halál között; néhány nappal előbb halálhíre járta be a várost. Az esteli órákban minden nap szomoru jóslat szállong a közönség között; a kezelő orvosok kik, mi emberileg lehetséges, mindent elkövetnek a beteg megmentésére, — a kérdezőzködések özönével vannak elárasztva. A nagy számú részvétnyilatkozat, mely Kéler k. a-hoz és családájához városszerte intéztetett, bizonyíték, hogy Kolozsvár színházlátogató közönsége Kéler k. a-t menyire kedveli és súlyos állapotában mennyire félti. A ma délelőtt 11 órakor vett orvosi jelentés, mely eddigiek közt a legkevésbé biztató, így hangzik: „Az előbbeni naphoz képest a torokbeli tünetek kedvezőbbek ugyan, az értés rendellenessége ismét rendessé vált, azonban az erő hanyatlása következtében a folyamatos lefolyása aggasztó. A beteg tegnap óta folyton aludni kíván. Kolozsvár 1880. nov. 22. Ezek után felesleges mondanunk, hogy Kéler k. a. állapota — romlott.

— **Bartha Miklós** az elmut éjét kissé nyugtalanul töltötte, azonban ma reggel ismét jobban érezte magát. Örömmel írjuk, hogy állapota már annyira javult, hogy többé nincs ok az aggodalomra.

— **Nemzeti színház.** Szombaton és tegnap Csiki új darabja, „Mukányi“ került színpadra tele ház előtt. E bohózatról nem rég a fővárosi sajtó hasáboakat írt össze, talán a szerző iránt való udvariasságból. Mukányi kitüntetésű, a nagy vidéki gazdag ur, természetesen, hogy mindentől mindennel. Szerepel Kóbi-féle „revolver-szumalizia“, cselszövő övezeg, kapzsi prókátor, egy nyelvész, az orthologok fájából. Szeretik „Mukányi“ azt mondani, hogy jellemvígjáték — indul. E bohózat legtöbb alakja félig-meddig készült tervrajz; conceptioja gyökeresen hiányos. Néhol vontatott, tires, e mellett van aztán tréfás helyzet is bőven, jellemfejtés alig csorran, csoppon. Az előadók „csinálhatnak“ belőle élvezhető; de nem úgy, mint a mi színészeink, hogy a sikamlós beszédreszketek vastag nyomatossággal teszik néhol kiállhatatlanná. Szentgyörgyi Mukányija kissé darabos, még pezsgő humorra sem képes ellensúlyozni szerepe kinövés, melyeket Sz. játékában előlőni nem törekszik. Szombathelyi sokat nevette a közönség Kozákjával, azonban a darab intenciója csak csak úgy tesz eleget, ha szerepét komolyabban fogja fel, s Kozák aljasságát nem igyekszik rokonszenvenessé tenni. Szacsyay-pár, t. Farakas Irma asszony, Gyenes mindnyájan igyekeznek a siker elérésére, Gerő Lina pompás kis társaság volt; Borowsky Matild Margit szerepe sok gondot fordított: s pár részletben igen szépen ábrázolt. Nyílt jelenetben is kihívott. Helye volt, hogy kitüntesse tehetségét. Gabányi főlő metszett Zápolya volt; már maszkja mozdult idéz elő, szava, ritkán alkalmazott taglejtése, minden mozdulata jellemző. Jobbat kívánni sem lehet. A két orvos (Váradi A. és Szerényi) igen tuloztak, orvosi tanácskozás helyett kofáskodtak, s így különben mulatságos jeleneteket tönkretettek.

— **Adakozás.** Korik Béla hangszerész egy általa készített négy változatú harmoniummal ellátott értékes kis orgonát ajándékozott az „Augustaeum“ intézet kápolnája számára. A nemcs szívi adakozó váratlan ajándékával ép a legelőtbb szükségén segített s egyik a legforróbb közöshajnak tett eleget és így ajándéka létszeresen becses. Nagy lelki adományáért fogadják az intézet igazgatósága nevében legforróbb köszönet nyilvánításomat. Kolozsvárt, 1880. November 20. Bujthe László, Augustaeumi tanító és intézeti felügyelő.

— **Az egyetemi kör** táncszivalommal egybekötött hangversenye december 7-én a Városi vigadóban tartatik meg. A rendező bizottság elnöke: Mariaffi Dávid, bizottmányi tagok: Árkocz Károly, Bikár I. Nenád, Bód Gyula, Bogdán Andor, Güllner Károly, Högyes Ferencz, Korbulj Géza, k. Lázár Árpád, Liehtenegger Victor, Pataky Jenő, Sikó Lajos, Szentkirályi Géza, Veress Sándor, Vinczei Károly. A meghívók e napokban fognak kiosztatni. A hangverseny műsora a lehető legerdekesebbnek ígérkezik. A közreműködést Schillingné, Neszedva Anna és Szacsayné, Boér Emma asszonyok már megígérték. Élénk emlékeztetben lesznek még a múlt évi ily hangversenyek szép eredménye s azt hiszik, hogy mint a kör, mint a nagy érdemű közönség egész érdeklődéssel néztek az estve elé.

— **Necrolog.** Alólírottak a maguk, a közeli és távolabbi rokonok nevében mély fájdalomtól lesújtott kebellet jelentik, hogy: Indali Péterné született Sály Csegyöldy Julia, élete 57-ik, boldog házasságuk 34-ik évében, hosszas szenvedés után f. hó 20-án délelőtt 11 órakor csendesen jobb létre szenderült. Földi részei folyó hó 22-én délután 3 órakor Wesselényi utca 1. sz. alatti házától, rövid ima után a helybeli közös sírkertbe fognak elszállíttatni örök nyugalomra. Béke és áldás a kisenvedett hattyakkal! Kolozsvárt, 1880. november 20-án. Indali Péter, kepezdei tanár. mint férj. Indali Ida és férje Hegedűs István és gyermekük, Indali Etelka és férje Benedek Albert és gyermekek, Sály Csegyöldy Teréz özv. Herditzki Dánielné és gyermekei, Indali Ilona, Indali Sarolta, Indali Lenke, mint az elhunytak gyermekei és unokái.

— **Uj doctor.** Demeter Károly az orvosi szigorlatokat egyetemünkön jó sikerrel letévén, a napokban orvostudorrá avatottat fel. Szerencsét kívánunk az új dokornak.

— **Az unitáriusok** kolozsvári főtanodájában 1880. nov. 25-én délelőtt 10 órakor a nagy teremben tanári beiktató ünnepély fogadtatni a következő sorrenddel: 1. Karének, a főtanodai dalkör által. 2. Megnyitó beszéd, ft. Ferencz József püspök ur által. 3. Tanári székfoglaló értekezés, t. Boros György ur által. 4. Elfogadó beszéd, t. Kovács János igazgató tanár ur által. 5. Karének, a főtanodai dalkör által.

— **A monostori erdőn** talált hullában helyi vasut állomásnál alkalmazásban volt dijak Salvendy János személyét ismerték fel. A megyei orvos jelentése téves volt, hogy fején ütés és más sérülések nyomai mutatkoztak a hullán. A tegnap megtartott bíró-orvosi vizsgálat szerint a néhai öngyilkos volt, valószínűleg revolverrel lötte fejbe magát. A tény elkövetése után fosztották meg ruhájától valami gonosztevők.

— **Rendőri hírek.** Garázna fiatal emberek zavartak fel hangos énekeléssel s zajos verekedéssel f. hó 21-én éjjel nagy-buza utca csendjét. A Pincze-egylet boresarnokából jöttek ki részegen. Az arra menő rendőri őrtár bekés feloldítására támadólag léptek fel. Verekedés fejlődött ki. Az összes éjjeli őrség nem volt képes a mintegy 30—40 főből álló garázna csapatot megfékezni. Szinte resteljük is leírni, hogy ezek a fiatal emberek művelt tanulóok voltak. A vizsgáló majd kideríti. — Éjjeli látogatás. Két sorhadbeli altiszt, Sch. K. vasúti tisztviselő szolgálójának ugyanezen napon késő este tettek látogatást. A házi úr távozásra szólította őket. A vitéz altisztek szemtelent ellenszegültek. A házi úr botot vesz elő, üt egy néhányat, az armádia megszalad. Ezután lesz még csak a haddel-hadd, mert fel vannak jelentve a jó madarak. — Tűzjárma. F. hó 22-én reggel fél 6 órakor a tűzoltó-toronyban tűzet jeleztek. Tűzoltóink kivonultak a kajántói dűdöz, hol a kukorica-köréből rakott maglya mellett valami vásáros idegenek vígan sütkéreztek. — Ellopták a gyepelőit. Molnár József gy. dítről borvizes székelynek Reze Kosztán nevű csavargó tegnap a „három csillag“ fogadóban. Gyepelő is, tulvaj is szerencsésen megkerült.

— Időjárás. Kolozsvárt, 1880 nov. 22-én reggel 7 ó. 45 p. hőmérsék 4.6 légnymás 726.8 Délnen 12. ó. 30 p. hőmérsék 11. légnymás 739.2

Hazai hírek.

— **Apagyilkos.** O-Bikal községben Láz Joon apját és nővérét meggyilkolta.

— **Szászalmáson,** mint levelezőnk írja szerenczétlenség történt; a reformatus papné f. hó 20—21 közötti éjjelen petroleumtól csaknem teljesen összeégett s életéhez nincsen remény.

— **A kalotaszegi** olvasó-egylet ez évi rendes gyűlése december 10-én d. u. 3 órakor leendő, az egylet helyiségében, melyre az egylet tagjai tisztelettel meghívotnak. Bánffy-Hunyad, 1880. nov. 20-án, a választmány megbízásából Csoma Péter, egyel jegyző.

— **Dicső-Sz. Mártonban,** Kis-Küküllő megyében nov. 15-től kezdve korlátozott szolgálata s a postával egyesített kir. távirda-állomás nyitottat meg.

— **Az amfiteatrumra vonatkozó tervek.** Mióta Torma Károly egyetemi tanár s az ó-budai ásátások buzgó vezetője nincs az amfiteatrumi ásátásokkal elfoglalva, tervek összeállításán foglalkozik, melyek a jövő évben foganatosítandó ásátások folytatására, valamint a majdnem kiásandó amfiteatrum fenntartási módzataira vonatkoznak. Torma tanár, különösen ezen utóbbi körülményre vonatkozólag, egykorta tanácskozik Havassal, és az amfiteatrum kiásatására és fenntartási munkálatok vezetésére alakult bizottság többi tagjaival s az ezen bizottság által is helyeselt törvényaláiban abból állana, hogy: 1. a falakamentén kitakarított földmennyiségből az amfiteatrumtól 1 és fél ölnyi távolságban magas töltésű építtetnek, 2. a töltésű és a falak közti tér kiásatnak, hogy ez által a közönségnek a falakhoz leendő hozzáfutalása megnehezíttessék, 3. a töltésűgyűrt föltete fálakk beültetnek, úgy, hogy ott idővel szép körséta volna létesíthető; 4. az amfitea-

trum nyugati része, a régi stylus szerint felépíttetnek s fedéllel elláttatnak; 5. az amfiteatrum északi részén emelkedő dombon gloriett építtetnek, honnan az egész történelmi emlék kényelmesen áttekinthető volna; 6. egy vendéglő is építtetnek az oda rándulók kényelmére s 7. egy őrház az ott alkalmazandó őrk helyiségeit. Mind-ezen nagyszabású munkák keresztülvitele csak tíz ezer frtot igényelne; a fontartási költségek s a felügyelet a fővárosi hatóság által volna átvállalandó. — Itt említjük meg, hogy Torma tanár az ó-budai amfiteatrumi ásátásokról f. é. decz. 7-én d. n. 5 órakor előadást fog tartani az akadémia régészeti szakosztályában.

Vegyes hírek.

— **Az iszákosság ellen** a porosz kormány komoly törvényhozási intézkedéseket tervez. Első sorban a konzervatív körökből kezdték hangoztatni az eszmét, hogy külön törvény alkottassék az iszákosság megfenyítésére. Jogász-körökből is régóta hangzik a panasza, hogy a részegség úgy szólna állandó enyhítő körülményképen szerepel bizonyos durva kihágásoknál, úgy, hogy némely elzülött élelt ember soha sem mulasztja el „enyhítő körülményeket venni magába“ a bünteték elkövetése előtt. A kormány most azzal, hogy elvileg büntetendővé teszi a részegséget, ellene akar dolgozni az enyhe törvényesítést gyakorlatnak. Azt azonban aligha lesz képes elérni, hogy az iszákosságot mint enyhítő körülményt, a bírói praxisból minden körülmény kizárja.

— **Sarah Bernhardt** amerikai tartózkodásáról érdekes dolgokat írnak a Figarónak. Minden kiraktaban olvashatni: Sarah Bernhardt-cukorkák, cipők nyakkendők, kesztyűk, aquarellek, olajfestmények, stb. feliratokat. Még Sarah Bernhardt-szivarok is vannak. Áruk a mi értésünk szerint 35 kr. Különbben nem Sarah Bernhardt az első, a kinck tisztelőre szivarokat kereszteltek el. Már Nilson is részestül ebben a szerencsében, csak hogy a Nilsonszivarok 25 krba kerültek. Egyszer Sarah Bernhardt meglátogatta a Park-színház s ez alkalommal viharos ovációkkal fogadták. Beléptekor a zenekar a Marseillaisét játszta. Miss Clara Morni, az Egyesült Államok leghíresebb tragikai színésznője, meghajtta magát páholyában. Hogy az ovációkat kikertülje, titkon hagyta el a színházat, az utczán már ezerek várták. Sarah Bernhardt ritkán jár ki. A próbákban pontosan megjelen. Úgy látszik, hogy New-York nagyon tisztzik neki. Az egyedüli kellemetlenséget ruhái és ékszerei okozták. A művésznő nem akarta megfizetni a vámot, mert sem Angliában, sem Dániában nem fizetett bevitteli vámot ruháiért. A vámigazgató Washingtonba sürgönyözött s a következő választ kapta: A vámigazgató törekedik, hogy fizessen, a menyui lehetséges. S így a zaklatott Sarah Bernhardtnek 28.000 frank vámot kellett fizetnie ruháiért és ékszereiért. És ennek oka nem volt más, mint a lapidósító, a ki áradozó leírás közlő Sarah ruháiról. — Sarah Bernhardt daczára, hogy oly nagy ovációkban részesítik, még sinos a sok tiszteletnyilvánítás egészen megelégsze. Azt említi, hogy impredziója beszélt neki, hogy Jenny Lindet sokkal nagyobb kitüntésekben részesítették. Egyszer az udvarba hívták le, hogy vegyen át tizenkét dísznőt, melyet egy művészter lelekesítő farmer hozott neki. — Ha Sarah Bernhardt türelmes lesz, talán még ő is találhat egy lelkes műpártolóra, a ki hasonló ajánlékot fog neki adni.

CSARNOK.

Apróságok.

A megsértett regényíró.

Egy utazó egyszer meglátogatta a híres regényíró, Lafontaine-t azon élvezetről beszélt, előtte, mit neki művei szerettek fiatal korában.

— Oh! válaszolt Lafontaine kissé tréfásan, de még is érzékeny hangon, ezt már többször mondták nekem. Mig fiatalok az emberek, olvassák műveimet, s ha megvénülnek, félredobják.

Parlamentitekék.

Az elhalt Landsdale grófnak annyi elszórt birtoka volt az országban, hogy egymaga kilenez parlamenti tagot választhatott. E jogával élt is mindig, s megválasztotta a maga kilenez tagját a parlamentbe.

Ezeket aztán gunyból a lord tekének nevezték el. E tagok egyike egy izben annyira nevelésig beszédet tartott a gyűlésen, hogy arra Burke a legelősebb gunnyal válaszolt vissza s tönkre tette az előtte szót. Fox éppen azon perczen lépett a terembe, midőn Burke njólag visszatért helyére, s a közönséget nevetni látván, kérdezte Scheridántól:

— Mi felett nevettek olyan józlen?

— Oh semmiség az egész! válaszolt a híres élezelő, csak Burke döntötte fel lord Landsdale egyik tekéjét.

Jó tanács.

Turonne így szolt egy fecsegő katonatiszthez:

— Egy jó tanácsossal kívánok ünnec szolgálni: Valahányszor kedvet érez a fecsegéshez — hallgasson.

A helyes ok.

Diderot beszéli irataiban, hogy gyakran menvén ki Montmerency-be barátját Rousseaut meglátogatni, együtt sétálgattak alá s fel a nagy tó partján. Egy ily alkalommal így szolt hozzá Rousseau:

— Imé, ez azon hely, hol életemben már huszszor is isértetbe jöttem, véget vetni szenvedéseimnek.

— S miért nem tette meg, kérdezte tőle Diderot.

Jean-Jaques meglepetve azon hidegvérűség által, melylyel barátja e szavakat kiejtette, egy percig szótlan maradt, s aztán mosolyogva felelt:

— Rendesen előbb belemártottam kezemet a vízbe, s mindig ilyen hidegnek találtam azt.

Áhitatosság.

Egy zárdában az egyik szerzetes nagyon vágyakozott arra, hogy apátta legyen. Ez okon példányosított áhitatos életet folytatott s nagyon vallásosnak mutatta magát. Négyezer bűjtölt hetenként a nélkül, hogy e részben csak egyszer is bármí kis mulasztást követett volna.

Ez által el is nyerte csakhamar az apát-ságban a legfőbb helyet.

E percztől fogva többé sohasem bűjtölt s midőn kérdezték tőle, miért felelte el oly gyorsan dícséretes szokását, azt felelte:

— Ennek oka az, mert eddigi életem előestője volt azon nagy napnak, melyet most ünnepelök.

Önteltség.

Egy a néposztályból magas polczra emelkedett régi korszakbeli miniszter így írt egyik új barátjához:

„Elmentem meglátogatni szállóhelyemet, figyelemmel szemléltem volt, falubeliemnek napi életét, valóságos igavonó marháknak találtam őket, melyek eljárnak a templomba, elmennek inni a koresomába s aztán ismét visszatérnek jászálkhoz.

Ily módon ítelt a felfuvalkodott kevélység az egyszortség fölött s gunyolta ki a henyesség a munkás szorgalmat.

Megbüntetett nagyravagyás.

Dubarry grófnő XV. Lajos elismert kedvese megvásárolta I. Károly Anglia királyának arezképet nagyon magas áron, mert, mint mondá, családi képeknek tekintti azt. (A Dubarryak ugyanis azt állították, hogy a Stuart-házból származnak.) E hiu állítás sokakat bosszantott, kutatni kezdtek a valót, s a családja pontos írkészése után kintnt, hogy a nélkül, hogy meszebb kelljen menni, bebizonyítható, miszerint a gróf nagyapja Toulons főparancsnokának szőlőpásztorja volt.

KÖZGAZDASÁG.

A földmívelés, ipar- és kereskedelemügyi miniszteriumhoz beérkezett tudósítások szerint:

Szilágy megye. Sz-somlyói járás. Mezei munkákat csak gátolják. Szűret eredménye általában kielégítő.

Hunyad megye. Szászvárosi járás. Őszi alásztánt terület még sok, vetés akadályozott. Szűret közepes eredménnyel folyt le.

Alsó-Fehér megye. Abrudbányai járás. Munkálatok szűnetelnek, kapások kiszedvők, eredmény kielégítő. Vizaknai járás. Őszi munkák csaknem teljesen befejeztek, vetés jól ejtetett meg. Tengertermés jó, burgonya igen kevés és rozsa. Maros-újvári járás. Vetések átlag jól kikelték, kivált tiszta buza szép, vetni való még van. Tengertermés általában jó, szőlő csaknem semmi. Balázsfalvi járás. Vetések erősen bokrosodnak. Tengertermés a legjobbak közé sorozható, burgundi répa s burgonya jó termést adtak. Szőlő termés nem kielégítő. Alvinczi járás. Tengeri jó közép termést adott, minőség kitűnő. Bor csak kely lett.

Torda-Aranyos megye. M-ludai járás. Őszi munkák bevégeztek, tengertermés elég jól ütött ki, szűret mennyiségre gyenge, minőségre kielégítő. Takarmány kevés gyűlt. Mezőszőlőjárás. Őszi vetések, buza s repeze jól fejlődnek, munkálatok jól folytak. Szűret bevégezett, termés nem kielégítő. Torda. Őszi vetése bevégezett, jól kelték, szépen mutatnak. Tengeri közép termést adott. Szőlő termés közepesnél kevesebb.

Kolozs megye. Kolozsvári járás. Őszi vetések bevégeztek, szépen kikelték s dusan tenyésznek. Tengeri törés befejeztetett, termés kielégítő. Takarmány gyűlt csak főlgerodtak. Répa termés még nincs betakarítva. Mocsai járás. Korai Őszi vetések szépek, rozsvetés még folyamatban. Tengeri közép termést adott. Szűret rozsa volt, szőlő nagy részben rothadt. Burgonya és repa termés jól sikertült.

Szolnok-Dobokamegye. Csáki-gorbói járás. Őszi vetések eső folytán csak főlgerjez.

tetett be, tengeri betakarítása jó eredménnyel ment végbe, burgonya is jól fizetett. Szűret általában igen gyenge. Deési járás. Elmaradt Őszi vetések nem végezhetők, korai vetés is a sok eső folytán sárgul. Tengertermés közepes, szűret nem sikerült, szőlő kevés és rozsa volt. Széki járás. Őszi vetés bevégezését esőzések gátolják, még egy harmada vetetlen. Tengeritörés kielégítő eredménnyel adott. Szűret mennyiség tekintetében gyenge.

Beszterce-Naszód megye. Jaádi és besenyői járás. Őszi buzavetés igen szép, vetési munkálatokat eső idő lehetetlenít. Szűret befejeztetett, termés közepesnek jelezhető. Nagysajói járás. Őszi vetése bevégezett, vetéseket férgek pusztítják. Tengeri csak fél termést adott, szűret a rendes termésnek egy negyede és minősége is rozsa.

(Vége köv.)

Felhivatnak mindazon t. cz. magánfelek, kik a kolozsvári kinstári raktárból pénzületi biztosíték nélkül tűzifát vásároltak és azt e ideig be nem fuvaroztatták, miszerint e vásárolt fát folyó hó 27-ig annnyival inkább szállítani sziveskedjenek, mennyiben ugyanazon hó végéig elrendelt letelezés után a kinstár a rég váltott utalványokért felelősséget nem vállalhat.

Kolozsvárt, 1880. november 20.

M. k. erdőigazgatóságtól.

Csontliszt, mint melléktakarmány marhák számára. A csontlisztet, valamint phosphorsavas messzet némelyek igen ajánlják melléktakarmánnyul marhák, főleg borjas tehének, bárányok és sertések számára, ha ezek nagy mennyiségben kapnak oly takarmányt, mely a csontképződéshez okvetlenül szükséges phosphorsavas messzen szegény. Ily phosphor- és messzszegény takarmányszerek a sárga répa, a répa- és burgonyamoslék, mely takarmányszerekkel tartott anyaatlakok teje, némelyek állítása szerint, nem tartalmaz annyi phosphorsavas messzet, a mennyi szopós állatok rendes fejlődésére megkívánatik. Habár e nézet sem a gyakorlat, sem az erre jézve tett kísérletek által alaposan bebizonyítva nincs, annyi tagadhatlan, hogy a cukor- és messzgyárak hulladékaiknak messzen és phosphorsavas való szegénységét nagyon alkalmasan pótolhatjuk egy kis csontliszt-adalékkal. Lovaknál erre nincs szükség, miután a lovak rendes takarmányszerei sohasem túlságosan szegények az említett anyagokban.

HIVATALOS ÁRFOLYAMOK

a budapesti áru- és értéktőzsdén

1880. nov. 19.

Magyar aranyjárdék	107.
Magyar vasúti kölcsön	125.—
Magyar kel. vas. államköt., I. kibocsátás	80.—
Magyar kel. vas. államköt., II. kibocsátás	87.—
Magyar kel. vas. államköt., III. kibocsátás	84.
Magyar földterhermentesítési kötvény	95.—
Magyar földterherment. kötvény záradékkal	96.—
Temes-bánati földterhermentesít. kötvény	95.—
Temes-bánati földterher. kötv. záradékkal	94.
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	94.—
Hovráth-szlovon földterhermentesítési kötv.	109.
Magyar szőlődezsma váltási kötvény	131.
Magyar nyrcemény-sorsjegy-kölcsön	72.45
Tiszszababizálási és szegedi sorsjegy	180.—
Osztrák járdék papírban	817.—
Osztrák járdék ezüstben	73.25
Osztrák járdék aranyban	87.25
1860-iki osztrák államsorsjegyek	121.
Osztrák-magyar bankrészevény	818.—
Magyar hitelbank részvény	254.—
Osztrák hitelintézet részvény	283.—
Ezüst	131.
Ös. és kir. arany	562.—
20 frankos arany	93.72
Német birodalmi márká	58.—
London (3 havi váltókért)	117.40

A budapesti árutőzsze hivatalos árjegyzetei

1880. év nov. hó 19.

	Minőségi súly Hectoliterenként	Ára 100 kgr.-nak
Búza:	kgr.	frt. kr. frt. kr.
Bánási	73.8—74.6	
	76.4—78.3	
Tiszavideki	72.8—74.6	
	76.4—78.3	12 45 12 80
Pestvidéki	72.8—74.6	
	76.4—78.3	12 25 12 45
Fehérmezei	72.8—74.6	
	76.4—78.3	12 45 12 80
Bácskai	72.8—74.6	
	76.4—78.3	9 40 9 65
Rozs:		
Magyar	70—72	9.50. 9 80
Árpa:		
Takarmány	60 62	6 20 6 40
Malátá	62 68.7	7 10 9 20
Zab:		
Magyar	36.4—40.1	5 85. 6 15
Tengeri:		
Bánási		5 30. 5 50
Másnémet		5 20. 5 40

Felölő szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSZ KÁROLY.

NYILTTÉR.)*

Egy nevelő,

ki a német, francia, angol nyelvekben irodalmilag és gyakorlatilag tökéletes oktatást tud nyújtani és gymnasiumi s real tantárgyakból is előkészíteni képes, több erdélyi főm család számára éves nevelői gyakorlat után alkalmazást keres. Értekezhetni szerkesztőségünkben.

*) E rovat alatt megjelenő cikkekért semmi felelősséget sem vállal. Szerk

Magyar kir. államvasutak menetrendje.

(Keleti vonal.)
Érvényes 1880. évi szeptember hó 10-étől.

Nagyvárad—predeal irány.

Állomások				Állomások			
		Gyors- vonat 2. sz.	Személy- vonat 4. sz.	Téher- vonat 42. sz.			
		óra perc	óra perc	óra perc			
Budapest	Elind.	10 05	6 55	6 05	Karácsonfalva	—	—
Czegléd	"	11 33	10 20	9 15	Balázsfalva	10 08	2 35
Püspök-Ladány	"	1 51	2 22	1 56	Hosszu-Aszó	—	2 50
Nagyvárad (Vendéglő)	Erk.	3 16	4 30	5 25	Mikeszása	—	3 07
Nagy-Várad	Elind.	3 21	5 10	6 30	Kapus (Elágazás Nagy-Szeben felé)	10 41	3 23
Várad-Velenceze	"	—	5 19	6 43	Kapus (Vendéglő)	10 48	3 41
Fugyi-Vásárhely	"	—	5 30	7 05	Medgyes	11 02	4 11
Mező-Telegd	"	3 52	5 52	8 00	Eczel	—	4 30
Eled	"	—	6 10	9 03	Erzsébetváros	11 24	4 44
Rév	"	4 27	6 34	10 00	Dános	—	5 04
Csucsá (Vendéglő)	"	5 24	7 38	12 20	Segesvár (Vendéglő)	11 51	5 22
Bánffy-Hunyad	"	5 57	8 15	2 00	Segesvár	12 11	5 32
Sztána	"	—	8 36	2 34	Héjasfalva	12 26	5 50
Egeres	"	—	9 00	3 20	Erked	—	6 28
Magyar-Gorbó	"	—	9 14	3 42	Bene	—	6 50
Magyar-Nádas	"	—	9 30	4 20	Kacza	—	7 11
Kolozsvár (Vendéglő)	Erkez.	7 04	9 50	4 52	Homoród-Kőhalom	1 29	7 29
Kolozsvár	Elind.	7 14	10 14	5 20	Alsó-Rákos	—	7 56
Apahida	"	—	10 36	6 00	Agostfalva	—	8 18
Kolozs-Kára	"	—	10 47	6 18	Köpecz	—	8 26
Virágosvölgy	"	—	11 28	7 26	Apáca	2 24	8 51
Gyéres	"	8 26	12 04	8 49	Mogyoros	—	9 04
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erkez.	8 47	12 38	9 41	Földvár	2 44	9 23
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	8 50	12 48	9 30	Brassó	—	9 40
Maros-Ujvár	"	—	12 56	9 42	Botfalva	—	10 12
Felvincz	"	—	1 03	10 00	Derecske-Hétfalu	—	10 31
Nagy-Enyed	"	9 16	1 27	11 00	Tömös	4 03	11 07
Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Erkez.	9 32	1 47	11 35	Predeal	4 28	11 39
Tövis (Vendéglő)	Elind.	9 39	2 07	12 34	Bukarest	10 35	9 00

Kocsárd—marosvásárhely

Állomások		Vegy. von. 112. sz.	Vegy. v. 116. sz.
		Minden nap óra perc	Minden nap óra perc
Kocsárd (Vend.)	Ind.	9 10	4 00
Kecze	"	9 46	4 36
Maros-Ludas	"	10 18	5 08
Maros-Bogat	"	10 29	5 19
Csapó-Radnóth	"	11 13	6 05
Nyaradtó	"	12 02	6 54
M.-Vásárhely	Erk.	12 26	7 18

Tövis—gyulafehérvár

Állomások.		Vegy. von. 212 sz.	Vegy. v. 214. sz.
		Minden nap óra perc	Minden nap óra perc
Tövis (Vendéglő)	Ind.	2 39	8 20
Gyulafehérvár (v.)	Erk.	3 11	9 10
Gyulafehérvár (v.)	Ind.	3 26	—
Arad	Erk.	11 50	—

Kapus—nagyszeben

Állomások.		Vegy. v. 312 sz.	Vegy. v. 316 sz.
		Minden nap óra perc	Minden nap óra perc
Kapus (Vendéglő)	"	11 10	4 25
Nagy-Selyk	"	11 49	5 02
Ladamos	"	12 34	5 45
Vizakna	"	1 14	6 23
Nagy-Szeben	Erk.	1 41	6 50

Jegyzet. A vastagabb keretbe nyomtatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig számított éjjeli időt jelentik.

Sz. 3277—1880.

közig.

Hirdetmény.

Alant jegyzett tanács által közhírré tétetik, hogy Gyula-Fehérvárról, az országot és az egészségügyi csatorna közt elterülő piactérnek északi része 11 ház helyre beosztva elárvereztetik.

Az árverés a városi tanács ház termében, 1881. évi január hó 14, azaz tizennegyedik napján d. e. 9 órakor tartatik meg.

Bánatpénzül ház helyenkint, a kikiáltási árszám 10 százaléka teendő le írásbeli ajánlatok, a kellő bánatpénzzel, a szóbeli árverezés megkezdése előtt benyújtandók. A zárt ajánlatok borítékán, a ház hely száma kitüntetendő.

Az árverezési feltételek alant jegyzett tanácsnál, bármikor megtekinthetők és lemásolhatók.

A feltételek nem tudásával senki sem védekezhetik.

Gyula-Fehérvár sz. kir. város tanácsának 1880. évi november hó 12-én tartott üléséből.

CIRLEA MIHÁLY,

h. polgármester.

(485) 1—2

Az Eskór

Nyavalyatörést, göresüket még a legmakacsabb eseteket is a leg-
rövidebb idő lefolyása alatt, saját eredményteljes módszerem által levél újan
is meggyógyítom. Dr. Helmsen különleges gyógyszer Berlinben. N. W. Lo
wisen Strasse 32. (443) 14—24

Már sokan meggyógyultak.

Kitüntette
a
párisi,
bécsei,
szegedi,

Ferenczi Ignác

elsőnek elősmert és legnagyobb
cipő-üzlete.

Főter 26 sz. Dr. Hincz György gyógyszer-
tára mellett.

kecskeméti,
sz.-fehérvári,
és
deési
kiállításokon.

Urak, nők és gyermekek részére kiváló saját készítményeim;
versenyképesek bármely világvárosával csinoság és tartósság

tekinté-
ben, mire
a n. é.
közönség
figyelmét
felhiva,

**Nagy
választék.**

bátor
vagyok
a hazai
ipar
pártolását
kérni

tisztelettel

Ferenci Ignác,

(24)

15—*

Főnyeremény
csel.
400,000 Mark.

Szerencse-hir.

MEGHIVÁS.

A Hamburg által biztosított nagy pénz-
kisorsolásból mutatkozó

NYEREMÉNY-CHANÇOKBAN

való részvételre,

8 millió 600,000 mark

biztosan el kell nyeressék.

Ezen előnyös pénzkisorsolásnak, mely terv szerint csak 90,500 sorsje-
gyet tartalmaz, következők a nyereményei:

Jutalom		Legnagyobb nyeremény esetleg 400,000 mark.	
1 nyeremény á	250,000 mark	6 nyeremény á	4000 mark
1 nyeremény á	150,000 mark	108 nyeremény á	3000 mark
1 nyeremény á	100,000 mark	214 nyeremény á	2000 mark
1 nyeremény á	60,000 mark	10 nyeremény á	1500 mark
1 nyeremény á	50,000 mark	2 nyeremény á	1200 mark
2 nyeremény á	40,000 mark	533 nyeremény á	1000 mark
2 nyeremény á	30,000 mark	676 nyeremény á	500 mark
5 nyeremény á	25,000 mark	950 nyeremény á	300 mark
2 nyeremény á	20,000 mark	65 nyeremény á	200 mark
12 nyeremény á	15,000 mark	100 nyeremény á	150 mark
1 nyeremény á	12,000 mark	2634 nyeremény á	138 mark
24 nyeremény á	10,000 mark	2300 nyeremény á	124 mark
4 nyeremény á	8,000 mark	70 nyeremény á	100 mark
3 nyeremény á	6,000 mark	7300 nyeremény á	94 és 67 mark
52 nyeremény á	5,000 mark	7850 nyeremény á	40 és 20 mark

és ezek néhány hónap alatt 7 részletben biztos eldöntés alá kerülnek.

Az első húzás hivatalosan meg van állapítva, s ehez egy sorsjegy ára:
az egész eredeti sorsjegy csak 3 frt 50 kr. o. é.
a fél eredeti sorsjegy csak 1 " 75 " o. é.
a negyed eredeti sorsjegy 88 " o. é.

és ezen az állam által biztosított eredeti sorsjegyek (nem elültöltött igérvények)
az összegnek bérmentes elküldése mellett, általam a legtávolabbi vidékre is
megküldetnek.

Minden résztvevő eredeti sorsjegye mellett az állam czimeré-
vel ellátott eredeti tervezetlet ingyen és a megtörtént húzás után rögtön
hivatalos húzási sorrendet felhívás nélkül megkapja.

A kifizetés és a nyereménypénzek elküldése közvetlenül ál-
talam az érdekelteknek gyorsan és a legszigorúbb hallgatás mellett esz-
közöltetik. (432) 3—4

Minden megrendelés egyszerűen postautalvánnyal vagy aján-
lott levéllel történhetik.

Teljes tessek a megbízatásokat a legközelebbi húzásra
november hó 30-kaig

ez évben egész bizalommal

Id. HECKSCHER SÁMUEL,
banbárhoz és váltó-irodájához Hamburgban.

Mell- és tudó-betegeknek!

VILMOS

havasi növény-szörp

VILMOS FERENCZ gyógyszerész (Észak N. o.)

25 éve a légzőszervi betegségek, gége- és légcsőbetegségek, hurut, rekedtség és
sok más torok-simandító tüdőbajok ellen a legnagyobb gyógyító erővel és hatással bíró
Különösen figyelemreméltó e nedv, mint óvszer **köd** és **nehéz idő** ellen.

Szerfelett kellemes íze miatt hasznos a gyermekeknek, de valódi szükség tüdő
betegségekre nézve; énekeseknek és szónokoknak hanyatló hang és rekedtség ellen
szükséges szer. — Számos bizonyítvány tanusodik ezen állítások mellett.

Üvegben 1 frt 25 kr. o. é.

Kapható **Valentini Adolf** gyógyszerész úrnál Kolozsvárról.

A t. cz. közönség mindig csak épen Vilmos-féle havasi
növény-szörpöt kérjen, mert csak ez a valódi, és a Bittner
Gyula havasi növény-szörp nevezett alatt előzőleg készítmé-
nyek csak méltatlan utánzatok, melyek ellen különös óva-
kodásra intek. (149) 18—26

Nyomatott „KELET” nyomdájában Kolozsvárról.

100 kilo „hydr. vízhatlan mész 3 frt 75,
100 „ valódi portlandi cement 6 frt 50.

Található készpénz fizetés mellett Kolozsvárról

BOKROS ÁDÁM

(258) vas- és fűszerkereskedésében. 30—*

SARGA KRISTOF

fehérenemű és vászon-raktára

Kolozsvárról,

(belkőzépütele, kisegítő alatt.)

Kül- és belföldi nagykereskedők és gyárosokkal egyenes
összeköttetésemnél fogva azon kellemes helyzetben vagyok n.
érd. vevőimnek kezesség mellett, legutányosabb áron valódi árú-
kal szolgálni.

Raktáromban legnagyobb választékban kaphatók:

Férfi fehér-ingek, chiffon, creton és madepolan szövetből, sima, himzett
és redős gallérral, vagy a nélkül 85 krtól 3 frt 50 krig.

Férfi színes ingek, angol oxford, creton és madepolan szövetből 100 kil-
lombbú mintára, jó színtartó 60 krtól 2 frt 60-ig.

Színes és fehér gyapjú alsó-ingek és nadrágok 70 krtól 5 frt.

Férfi alsó nadrágok (gatyák) mindennemű szabásu, legjobb len- és pamut
vászonból 70 krtól 2 frt 50-ig.

Férfi legújabb gallérok és kézelők 4 réttü legjobb chiffon szövetből
párja 40 kr.

Férfi színes-szállt selyem, — len és pamut zsebkendők szegve 6 darab
egy kötegben 60 krtól 7 frt.

Valódi len fehér zsebkendők 6 darab egy kötegben 1 frt 50 krtól 7 frt.

Női ingek len és pamut vászonból, sima, himzett vagy redős 1 frtől 5 frt.

Női háló réklík, 1 frtől 5 frt, főkötők len és schiffon vászonból 40 krtól
80 krig. (79) 60—*

Női alsó szoknyák és nadrágok 90 krtól 7 frt.

Női piquet réklík, nadrágok és szoknyák, 1 frt 50 krtól 5 frt.

Függöny-csecek, gyapjú pamut takarók, paplanok, madráczok,
mely utóbbiakból különösen nagy raktárt tartok.

Legújabb szerkeztett esernyők, 1 frt 40-től 15 frt.

Férfi és színes harisnyák, gyapjú, len, pamut és selyemből, párja 15 krtól
1 frt 50 krig.

Legújabb nyakkendők, posztó, szavaszőr és gláze kesztyűk, nad-
rágtartók, harisnya-kötők, órasírok stb. legutányosabb áron.

**Férfi és színes asztalnemű, minden-
féle len és pamut vászon szín-tartó
creton, oxford és madepolan,
színes ingszövetek**

1000 különböző mintára 16 krtól 52 krig, 100 különböző fajtájú chiffon, creton és madepolan
fehér ingszövetek 80, 155, és 170 centiméter széles 22 krtól 70 krig,

sima, himzett és redős

len és pamut ingbetétek 25 krtól 3 frt. Len és chiffon
himzett stráfok és betétek, kö-
tő, varró, himző pamutok és ezernél, ujon szűlőfűk részére főkötők, réklík és takarók stb.

Továbbá elvállalok kiállításait, vagy magán szükségére kívánt
fehéreneműk pontos elkészítését; kitűnő szabás és jó összeál-
lításra legnagyobb figyelem van fordítva.

Megrendeléseket, nyak bőség, váll- és ujjhossza, papírszálon pontos mértéke be-
küldése mellett saját felelősségemre azonnal teljesítek, mely esetben árat és fajtáját meg-
tartani kérem.

Bármely megrendelés ha nem tökéletesen kielégítő, az érte íetett összeget vissza-
szolgálom, vagy másokkal kívánatra kicserélem.

Legjobb törekvésem n. érd. vevőim bizalmát továbbra is kiérdemelni és azt meg-
tartani

alázatos szolgálja

Sarga Kristóf.